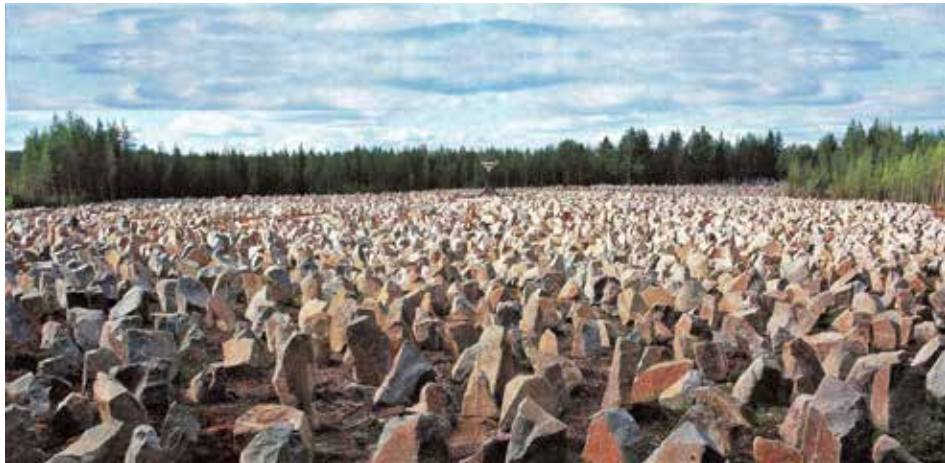

Kainuun Prikaati teki vaikutuksen puolustuskalustolla ja koulutuksellaan

Vaasan Läänin Maanpuolustusyhdistyksen toimintaan kuuluu tutustuminen alueen kannalta tärkeisiin Puolustusvoimien kohteisiin. Valtaosa kolmen pohjalaismaakunnan suomenkielisistä varusmiehistä suorittaa palveluksensa Kainuun Prikaatissa Kajaaniin. Vierailu Kainuun Prikaatissa oli nyt ensimmäistä kertaa yhdistyksen ohjelmassa 6.-8.9.2022. Matkaa oli suunniteltu jo vuodeksi 2020, mutta se siirtyi koronapandemian takia aina tähän vuoteen asti. Matkan toteutuminen sai vahvaa tukea Pohjanmaan aluetoimistolta. Aluetoimisto itse asiassa huolehti päällikkönsä evl. Pasi Heinuan johdolla kaikista järjestelyistä yhteistyössä prikaatin kanssa. Busikuljetukset, yöpymiset kasarmilla sekä ruokailut Kajaaniin hoidettiin Puolustusvoimien toimesta. Osallistujien omalle kontolle jäivät vain ravitsemuspalvelut matkojen aikana.

Kalustoesittely, varusmiehiin tutustuminen ja koulutusnäytös prikaatissa

Varuskuntaan saavuttaessa huomio kiinnittyi tehostettuun turvallisuuskäytäntöön. Alueelle tultaessa ja sieltä poistuttaessa tarkistettiin ryhmään kuuluvien henkilöllisyys. Valokuvaus ei ollut sallittua edes omaan käyttöön varuskunta-alueella. Matkalla majoituspaikkaan huomio kiinnittyi prikaatin erittäin runsaaseen moderniin ajoneuvokalustoon, jota oli myös ulkotiloissa. Ensimmäisenä päivänä kuuden tunnin matkan jälkeen ohjelmaan mahtui majoittumisen ja ruokailun lisäksi vain tutustuminen ryhmää varten järjestettyyn kalustoesittelyyn sekä evl. Heinuan suorittama prikaatin esittely. Kalustoesittelyssä oli esillä sekä messuilla ja ohimarsseista tuttua kalustoa että huipumoderneja mm. viestiliikenteeseen liittyviä laitteistoja. Eniten muissa

Sotamuistomerkki Raatteen tien sankareille Raatteen Portilla

yhteyksissä esillä ollutta kalustoa ei valokuvauskielto koskenut. Varusmiesesittelijät osasivat hyvin asiansa. Tämä yhdessä nähdyn kaluston kanssa vakuutti meidät vierailijastamme, että Puolustusvoimilla on käytössään moderni ja iskukykyinen kalusto, jonka käytön sotilaat hallitsevat.

Prikaatin esittelytilaisuuteen Heinua oli ottanut mukaan kaksi eri saapumiserän varusmiestä. Heillä oli pääosin myönteistä kerrottavaa varusmiespalveluksesta ja Kainuun Prikaatista. Vain remontin takia väistötiloissa toimivan ruokalan palveluissa oli toivomisen varaa. Vuoden alussa palvelukseen astuneella varusmiehellä oli kokemusta korona-ajan poikkeusjärjestelyistä. Kahden viikon jaksoissa vuorottelivat kasarmi-, metsä- ja loma-ajat. Kahden viikon jakso metssä oli vaativa ja raskas, mutta samalla antoisin ja mieliinpainuvin. Molemmille varusmiespalvelun suorittaminen oli itsestään selvä kunnia-asia.

Toisena päivänä saimme seurata viestiyksikön koulutustapahtumaa. Kyseessä oli maastoon perustettavan viestiaseman pystytys. Ryhmä uusimman saapumiserän varusmiehiä sai seurata aseman pystytystä, josta huolehtivat edellisen saapumiserän varusmiehet kouluttajansa johdolla. Jokainen työvaihe selitettiin tarkasti koulutuksessa olevalle ryhmälle ja yksityiskohdista käytiin

keskustelua. Aikataulumme ei mahdollistanut jäädä seuraamaan, miten koulutusryhmä selvisi omasta asemastaan perustamisestaan. Täsmällistä ja perusteellista koulutusta esimerkin mukaan itse tekemällä oppimisen periaatteella toteutettiin.

Turismia Kajaaniin ja lähiympäristössä

Toisen päivän aamu aloitettiin jo ennen koulutusnäytöstä reippaalla aamukävelyllä aurinkoisessa Kajaaniin tutustumalla sen tärkeimpiin nähtävyyksiin. Erinomaisena oppaana toimi matkan johtaja evl. Pasi Heinua. Hänellä oli tähän hyvät edellytykset jo sen johdosta, että hänen sotilaturansa kuuluu monivuotisen palvelus Kainuun Prikaatissa. Heinua oli myös hyvin valmistautunut esittelytehtäväänsä. Saimme tutustua mm. Kajaaniin rauniolinnaan, tärkeiden henkilöiden muistomerkkeihin – mm. kaupungin perustaja kreivi Pietari Brahe, presidentti Urho Kekkonen, 9-kertainen olympiamitalisti (2 kultamitalia), voimistelija Heikki Savolainen ja runoilija Eino Leino – sekä eräisiin historiallisesti tärkeisiin rakennuksiin. Aamupäivän Kajaaniin ohjelman ja iltapäivän Suomussalmen matkan jälkeen illalla oli vielä vuorossa ulkoilutuokio Vuokatinvaaralla. Portaita pitkin nousitiin vaaran huipun näköalatasanteelle. Vuokatinvaara muistuttaa Kolia pienem-

mässä mittakaavassa vain. Erona on kuitenkin se, että täällä luonnossa liikkumisen kaksi tavoitetta ovat hieman ristiriidassa keskenään. Komeista näköaloista nauttimista häiritsevät vaaralle rakennetut laskettelurinteet ja hiihtohissit.

”Pyhiinvaellusmatka” Raatteen tielle

Suomussalmen Raatteen tie talvisodan aikaisine taistelupaikkoineen, muistomerkkeineen ja Talvisodan-museoineen lienee ollut useimmille matkaan osallistuneille jo ennestään tuttu – monille useaan kertaan – mutta lähes 300 km lisäajoa merkitsevä matka katsottiin kuitenkin välttämättömäksi sisällyttää ohjelmaan. Käynti juuri nyt oli erityisen ajankohtainen, samalla myös tiettyssä mielessä ristiriitainen. Ukraina on Venäjän raakalaismaisen hyökkäyksen kohteena ja Suomi muiden sivistysmaiden tapaan on tukemassa Ukrainaa vastaanottamalla sotapakolaisia sekä antamalla humanitaarista ja materiaalista tukea tälle sotaa käyväälle maalle. Talvisodassa suomalaissotilaita vastaan hyökkäsi Raatteen tiellä Neuvostoarmeijan 44. Divisioona, joka koostui pääosin nuorista ukrainalaisista. Hyökkäyksen torjumiseksi ja samalla henkensä pitimiksi ja

maamme pelastamiseksi suomalaiset onnistuivat tuhoamaan divisioonan taistelukykyyn täydellisesti sekä materiaalin että miehistön osalta. Katkeruutta ei ukrainalaisia vastaan kuitenkaan jäänyt, koska tiedettiin, että he eivät olleet hyökkäämässä omasta halustaan vaan Stalinin määräämän pakon edestä.

Raatteen tien nähtävyysskokonaisuus on säilynyt pääosin ennallaan. Museo kuitenkin uusiutuu ja elää jatkuvasti, maastokohteita kehitetään ja mm. museon vieressä oleva, jossakin vaiheessa pitkälle ruohottumaan päässyt 17 000 kivilohkareen ja ”Avoin syli”-muistomerkkin sisältävä kenttäalue oli nyt saatettu lähes alkuperäiseen asuunsa. Kohokohdaksi matkalaisille muodostui ryhmäkuvaan asettautuminen rajavyöhykkeen äärellä olevan puomin tuntumaan portin taakse. Tuntui turvalliselta todeta, että portti oli kiinni, puomi alhaalla eikä tien päässä näkynyt tulijoita, ei aseiden kanssa eikä ilman.

Tuoreen ruisleivän maakuinen matka

Kolmas matkapäivä oli varattu kotiin paluuta varten. Aamiaisen ja petivaatteiden luovutuksen jälkeen ohjelmassa oli pienimuotoinen seremonia. Yh-

distyksen puheenjohtaja Jouko Kuismin luovutti muistoksi ja kiitokseksi käynnistä Kainuun Prikaatille yhdistyksen pöytästandaarin. Matkan järjestelyistä vastanneille ja matkalla mukana olleille Pohjanmaan aluetoimiston edustajille Kuismin luovutti yhdistyksen puolesta pienet muistolahjat. Vaativasta kuljetustehtävästä hienosti suoriutuneita kahden varusmiehestä muistettiin osanottajien keskuudestaan keräämällä ”korotetulla päivärähällä”.

Kotimatka kulki vielä Kajaaniin keskustan kautta. Keskeisenä motiivina oli paikallisesta leipomosta kotiin viemiseksi varattu ruislimppu, Pekka Heikkisen puu-uunileipä. Puu-uunileipä on yli 100-vuotiseen leipäjuureen kotimaisista jauhoista käsin leivottu ruislimppu. Leipä paistetaan uunissa, joka lämpiää kainuulaisella havupuupuristeella ja se tunnetaan kautta maan Pekka Heikkisen puu-uunileipänä.

Hyvän ja tuoreen ruisleivän makuinen oli koko matkakin. Tästä osallistujat lausuvat jo matkan aikana lämpimät kiitokset Pohjanmaan aluetoimiston väelle, erityisesti sen päällikölle evl. Pasi Heinuulle.

Ilkka Virtanen

Raskas kanuuna 155 K 83–97, valmistaja Vammassuomi, kaliiberi 155 mm, kantama 29 km, 6 laukausta/min, paino 10,5 tn, ammuksen paino 43 kg.

Kajaaniin rauniolinna

Olympiamitalisti Heikki Savolaisen muistomerkki (Matti Koskela 2007)